

Szerzői hangverseny

Bárdos Lajos születésének 115. évfordulója alkalmából

a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége, KÓTA
és a Bárdos Lajos Társaság közös rendezésében

2014. október 4-én, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium
Dísztermében

A hangverseny védnöke: *Daróci Bárdos Tamás* zeneszerző
Ünnepi megemlékezést tartott: *Sapszon Ferenc* Liszt-díjas karnagy
Műsorvezető: *Márkusné Natter-Nád Klára*, a Bárdos Társaság főtítkára

Közreműködők:

A Lágymányosi Bárdos Lajos Iskola – Kicsinyek Kórusa

Az Ének-zene tagozatos iskola Budapest XI. kerületében, 1989-ben, elsőként vette fel Bárdos Lajos nevét. A Kicsinyek Kórusa, a zeneszerzőnek a legkisebbek számára írt műveiből, kánonokból, kórusokból adott válogatást

Bevezetésül: *Népdal Quilibet* hangzott föl: Hull a szilva – Megismer-ni a kanászt, Komáromi kisleány–Szegény legény. Majd: *Kánonok*: Lab-dázó – német népdalból, Csöndes kánon – *Raics István* szövegével; Szép kis család – *Juhász Vilmos* fordítása; Kicsinyek kórusa III. kötetéből: Nap-fényes utakon – *Vargha Károly* szövegével. A Négy földrész kötetből: 2 tétel: Anyóka – észak-amerikai gyermekdal, Szavannai riadalom – kö-zép-ausztráliai dallam. Vezényelt: *S. Kleberg Mária*

A KÓTA számos bizottsága, így az *Ifjúsági Bizottság* napjainkig ébren tartja Bárdos Lajos zenei örökségét. Vezetőjük *Hraschek Katalin* tanárnő, örömmel vállalta a hangversenyen való közreműködést:

A Városmajori Gimnázium és Kós Károly Általános Iskola – Kós Gyermekkara

Az iskolában 1959 óta működik zenei tagozat, és kórusaik aktív közreműködői a XII-ik kerület zenei életének

Műsoruk: Három kánon: Béres vagyok, Csillagos ég – *Lukin László* szövegére, és *Sej,haj, nincsen baj; Nemzeti fény – Kölcsey Ferenc* szövegével; *Liszt Ferenc – Sztankó Béla* szövegével; Befejezésül hangzott fel: a *Jubilate Deo*. Vezényelt: **Hraschek Katalin**

Bárdos Lajost már 1928-ban meghívták a Zeneakadémiára – (Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem) – Ennek tanára volt 40 éven át, több tanszakon, 14 különböző tárgyat tanított. Ha ifjú kollégák fordultak hozzá, mindig talált időt a tanácsadásra. Így volt ezzel *ifjú Sapszon Ferenc* is, aki Énekes Kórusiskolájának megálmodása, majd megvalósítása érdekében Bárdos Lajos véleményét, bölcs tanácsait is kikérte.

Ünnepi előadás keretében *Sapszon Ferenc* Liszt-díjas karnagy a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola alapítója, művészeti vezetője, emlékezett Bárdos Lajosra.

A Társaság megalakulását követő években, a Bárdos Család segítségével megvalósult a II-ik kerület Margit körúti egykori lakóházban – a *Bárdos Múzeum*. Tiszteletre méltó nagy gyűjtemény, mely *Bárdos Ágota* gondozásában, vezetésében válik megismerhetővé szakemberek és látogatók számára. Nagyon sok kézirat rejtőzik ott. Azok között talált rá *Nagy Márta* kiváló zongoraművész-tanár, a következő kottára:

Népdalszvit zongorára – hét zongoradarab. Keletkezési éve: 1926. Ez a mű hangzott fel *Nagy Márta* kiváló előadásában.

Előtte egy rövid elemzést is mondott a műről:

„*Bárdos Lajos két sorozatban írt zongoraműveket: az elsőt 1923-ban, a másodikat 1926-ban. Az előbbi 8, az utóbbi,– ami elhangzik a hangversenyen – 7 rövid zongoradarabot tartalmaz. Ezek a miniatűrök először a debreceni Bárdos Napokon szólaltak meg előadásomban 2011 márciusában. Ezek a darabok – a harmadikat kivéve – közismert magyar népdalok feldolgozásai (pl. Hej, rózsa, rózsa ékes vagy..., Az én lovam, Pejkó..., Béres vagyok, béres..., vagy a Hej Dunáról fúj a szél...) amiket egyéni harmóniákkal látott el a szerző. Az egyetlen darab, amely nem ismert népdalfeldolgozás, bitonalitásban íródott, amivel igen kevés szerző él. Ez a harmadik mű lassú és gyors részből áll, s mindkettőben különbözik a két kéz hangneme: a bal kézben nincs előjegyzés, viszont a jobb kézben 5 kereszt van! Több zeneszerzői szerkesztési elemet is felfedezhetünk ezekben a zseniális kis karakterdarabokban: találunk példát imitációra, variációra, augmentációra stb. amit változatosan variál a szerző.*”

Bárdos Lajos zeneszerzői munkássága hamar áthangolódott a kórusmuzsikára. Mély érzelmű egyházi művei, költők verseire írott csodálatos gazdagságot bemutató kórusai mellett, a magyar népdal ízét, hangulatát, humorát varázsolta népdalfeldolgozásaiba. A következő kórusok ebből nyújtottak válogatást.

Bárdos Lajos Vegyeskar – Tatabánya

A Kórus 1959-ben az ifjú *Ugrin Gábor* karnagy vezetésével kezdte működését Tatabányai Bányász Vegyeskar néven. Mindenkori segítői voltak *Murányi Ferenc* és *Lőrinczy Margit*. És amikor az idők szavára a Bányász kórus megszűnt, az énekkar folytatva munkáját – 1994-ben az akkori karnagy, *Lőrinczy Margit* kezdeményezésére *Bárdos Lajos* nevét vette fel, melyet azóta is büszkén viselnek. Novemberben ünneplik a Bányászkórus megalakulásának 55. és a Bárdos Lajos Vegyeskar 20-ik évfordulóját.

Elhangzott műsoruk: *Cantemus; Magyar Magnificat – Magasztalja lelkem* katolikus ének feldolgozása, *Dienes Valéria* szövegével. *Tiszai dallamok* – 3 közismert népdal feldolgozása; *Falu végén* – Népdal feldolgozás, Bartók Béla gyűjtéséből, nőikari előadásban. Befejezésül hangzott fel a: *Csillagvirág* népdalszvit. Vezényelt: **Szeimann Zsuzsanna**.

A következő szereplő: A **Magyar Örökség-díjas Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola – Cantate Vegyeskara**

Az iskola alapításának éve 1988. Nagyon szerény működési körülmények között kezdtek a zenei neveléssel áthatott iskolai oktatást ám az énekkari kultúra virágzott. Elsőként alakult a *Jubilate Gyermekkórus*.

Majd az évek során a különböző korosztályoknak megalakultak a saját kórusai. A *Cantate Vegyeskart* a Kórusiskola végzett növendékei alapították, 1996 –ban, ifj. Sapszon Ferenc vezetésével.

Ezen az ünnepi hangversenyen Bárdos Lajos gazdag kórusművészetéből adtak különlegesen szép válogatást. – Először két liturgikus használatra készült egyházi művet énekelt a Cantate Vegyeskar. *Audi filia* (Szent Cecília ünnepe miséjének graduáléja); *Ingrediente Domino* (Virágvasárnapi responzórium). Ezt követte a törökös dallamra – 1957-ben, készült – zongorakíséretes madrigál: *Távoli álom*, Horváth Ádám versére, zongorán közreműködött: Horváth Márton Levente.

Vezényelt: **Sapszon Ferenc**

Befejezésül egy szinte teljesen ismeretlen mű hangzott fel, az 1954-ben népi zenekarra és vegyeskarra komponált népdalszvit:

a **Somogyi kalászosok** – A népi zenekarral kísért mű csak egyszer szólalt meg az Állami Népi Együttes előadásában. Kottájára is nehezen találtak rá, a Népi Együttes elfekvő kottatárában.

Az előadáson közreműködő zenekar tagjai: I. hegedű: Kiss B. Ádám; II. hegedű: Surján Péter, Brácsa: Nagy Teodóra, Csello: Gallai Judit, Bőgő: Földvári Balázs, Klarinét: Gyórfy Zsófia és Kéringer Dávid, Fuvola: Dolfin Jácint, Cimbalom: Szakály Ágnes és Gódor Erzsébet. Vezényelt: **Sapszon Ferenc**.

*

A hangversenyen jelen lévő Klausz Róbert ny. főiskolai tanár, karnagy – egy új adattal bővítette e mű történetét. – Kaposváron a Somogy megyei

Népi együttes, Dr. Kanyar József karnagy vezetésével 1955. március 5-én adta elő, a Somogyi kalászosok c. művet, Énekkar, népi zenekar, és tánc-együttes felléptével. Zákányi Zsolt és Klausz Róbert is ennek a kórusnak volt a tagja. Dunántúlon többször is előadták a művet, de külföldön Szlovákiában is szerepeltek ezzel.

*

Az ünnepi hangversenyt két közös énekkel fejezték be.

Elsőként „A 80 éves Éneklő Ifjúság” jubileum emlékére” hangzott fel **Gebhardi kánonja: Glória szálljon a mennybe fel.** Az osztrák zeneszerző műve Kerényi György magyar fordításában 1934-ben hangzott fel először a Zeneakadémián 14 iskola énekkarának közreműködésével. – **Bárdos Lajos** vezényletével.

A kánont a Kós Gyermekkar, a Tatabányai Vegyeskar és a Cantate Kórus énekelte. Vezényelt: **Mindszenty Zsuzsánna** a KÓTA elnöke.

Ezt követően Bárdos Lajos egyik legkorábbi kórusműve, az azóta világszerte ismertté vált – 1923-ban a Bakonybéli cserkész táborban komponált, az esti „Tábortűz” hangulatát felidéző szívet melengető kórusa hangzott fel: **Bárdos Lajos– Dr. Márkus Miklós** szövegével: **Szellő zúg távol...** Az összkart vezényelte: **Sapszon Ferenc.**

Bárdos Lajos zeneszerző emléke iránti tisztelet és szeretet méltó kifejezője volt az elhangzott Ünnepi Szerzői Hangverseny, amit a nagyszámú közönség, nagy elismeréssel köszöntött.

Márkusné Natter-Nád Klára

